

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 36Csp/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119203935
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2019:4119203935.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobkyne: B. C., nar.XX.XX.XXXX, bytom C. rad XXXX/XX, M., zastúpená Občianskym združením OPOS, so sídlom A. Hlinku 1084/24A, Trenčianska Teplá, IČO: 51 147 688, v mene ktorého koná Jana Chládeková, proti žalovanému: I. R. Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1.mája 173/11, Trenčín, adresa pre doručovanie Teplická 7434/147, Piešťany, o zaplatenie 1 552,52 eur s príslušenstvom a iné, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1 555,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1 555,52 eur od 11.04.2019 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Súd určuje, že úver zo zmluvy č. SUA13/005422 zo dňa 05.11.2013, uzatvorený medzi žalobkyňou a žalovaným, je bezúročný a bez poplatkov.

III. Súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

IV. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 11.04.2019 sa žalobkyňa domáhala, aby jej žalovaný zaplatil sumu vo výške 1 555,52 eur titulom bezdôvodného obohatenia ako aj určenia, že úver zo zmluvy č. SUA13/005422 zo dňa 05.11.2013, uzatvorený medzi žalobkyňou a žalovaným, je bezúročný a bez poplatkov; zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov konania. V žalobe uviedla, že ako dlžník uzavrela so žalovaným ako veriteľom dňa 05.11.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. SUA13/005422, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru na nákup motorového vozidla značky Volkswagen Golf 2.0 TDI Sportline, VIN: H v hodnote 6 690 eur. Dňa 05.11.2013 bola uhradená aj mimoriadna splátka, tzv. akontácia vo výške 669 eur, ktorá bola odrátaná od celkovej ceny vozidla. Celková výška úveru bola žalovaným vyrátaná v sume 6 021 eur ako doplatok za cenu vozidla po odrátaní akontácie s úrokovou sadzbou vo výške 21,925509 % ročne a RPMN vo výške 25,96%. Celková čiastka teda predstavuje sumu 9 948 eur, pričom splatenie úveru bolo zabezpečené prevodom vlastníctva motorového vozidla, keď ako jeho vlastníka v technickom preukaze je zapísaný žalovaný a žalobkyňa je evidovaná len ako jeho držiteľka, ako aj bolo zabezpečené zrážkami zo mzdy. V tomto prípade ide podľa žalobkyne o spotrebiteľský úver. Predajca motorového vozidla - Daniel Kopáčik - BRIAM, ktoré si žalobkyňa vybrala, jej navrhol uhradiť cenu vozidla cez úver spoločnosti HOME CREDIT a.s. Pripravil zmluvy, ktoré boli formalizované a štandardizované a žalobkyňa ich podpísala v dobrej viere, že práve veriteľ bude postupovať s odbornou starostlivosťou. Ku dňu podania žaloby uhradila žalovanému sumu 7 576,52 eur. Stratila schopnosť splácať úver a zo strany žalovaného jej bola doručená žiadosť o odovzdanie vozidla. Namietala neprijateľné zmluvné

podmienky, a to neprípustnosť zabezpečovacieho prevodu práva pri spotrebiteľskej zmluve, rozporovala výšku nákladov spojených s poskytnutím úveru vo výške 4 094,25 eur. Bol jej poskytnutý úver v sume 6 021 eur, a to v krátenej forme, preto nemala možnosť využiť ekonomicky celú deklarovanú sumu istiny. Namietala aj postup žalovaného pri výške ročnej percentuálnej miery nákladov vo výške 25,96%. Uvedené skutočnosti odôvodňovali podľa žalobkyne záver, že úver je bezúročný a bez poplatkov, z dôvodu čoho nemá žalobkyňa povinnosť a žalovaný právo na iné plnenie ako je suma, ktorú jej žalovaný ako veriteľ skutočne poskytol. Pretože doteraz uhradila sumu 7 576,52 eur, má nárok na vrátenie sumy vo výške 1 555,52 eur.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a poprel ju vo svojom vyjadrení k žalobe v celom rozsahu, pretože ju považuje za nedôvodnú, zavádzajúcu a dôkazmi nepodloženú. Žaloba žalobkyne je podľa neho formulárová a všeobecná, nevyplývajú z nej žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by žalobkyňa namietala a spochybňovala a ktoré by zdôvodňovali jej žalobný návrh na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy. Žalobkyňa v žalobe napáda len zmluvné podmienky, ktoré považuje za neprijateľné. Žalovaný je presvedčený, že z jeho strany nedošlo a ani nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, keďže prijímal platby (splátky úveru) žalobkyne oprávnene, a to na základe platne uzavretej úverovej zmluvy a v súlade s riadne dohodnutými zmluvnými podmienkami. Žalobkyňa nemohla a ani nevznikla žiadna pohľadávka z titulu bezdôvodného obohatenia, nakoľko nedošlo ad 1) ani k plneniu bez právneho dôvodu - žalobkyňa plnila na základe úverovej zmluvy, ktorá je riadnym právnym dôvodom, ad 2) ani plnením z neplatného právneho úkonu - úverová zmluva nebola súdom vyhlásená za neplatnú, ad 3) ani plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol - úverová zmluva nebola v čase plnenia súdom vyhlásená za bezúročnú a ani bez poplatkov. Bezdôvodné obohatenie nadobúda charakter peňažného dlhu až rozhodnutím súdu a nie svojvoľným vyhodnotením žalobkyne. Žalovaný sa podporne bránil voči uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia aj námietkou premlčania v zmysle § 100 ods. 1 v spojitosti s ods. 2 Občianskeho zákonníka o premlčaní majetkových práv žalobkyne. Ohľadne plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, žalovaný uvádza, že za jej začiatok možno považovať práve deň, kedy sa vykonali prvýkrát úhrady bez domnelého právneho dôvodu, keďže skutkové okolnosti boli žalobkyňi známe. Žalobkyňa vedela, že plní zo zmluvného vzťahu, vedela koľko plní a komu plní, keďže pri posudzovaní subjektívnej doby sa nevyžaduje mať znalosť právneho posúdenia veci, ale mať znalosť skutkových okolností vzťahu, z ktorého sa žiada bezdôvodné obohatenie vydať (obdobne Ro NS SR, sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a uznesenie NS SR z 10.1.2018 sp. zn. 3Cdo/169/2017). Žalobkyňa uhradila sumu požičanej istiny vo výške 6 021 eur splátkou splatnou dňa 14.12.2016, preto jej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je po dátume 14.12.2018 premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote. Žaloba bola podaná 11.04.2019. K spochybneným nákladom žalobkyne vo výške 4 094,25 eur, žalovaný uviedol, že ide o informáciu o tom, koľko sú celkové náklady žalobkyne. Ak sa spočíta suma istiny 6 021 eur a suma 4 094,25 eur, celková čiastka splatná žalobkyňou ako spotrebiteľkou, činí sumu 10 115,25 eur. Podľa žalovaného žalobkyňa zaplatila celkovo len sumu 7 461 eur. K inštitútu zabezpečovacieho prevodu práva žalovaný uviedol, že v čase uzatvorenia zmluvy bol tento inštitút zákonný a prípustný, preto ho nemožno vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Išlo ním o zabezpečenie vo výške hodnoty poskytnutého úveru v sume 6 021 eur. K neprijateľným zmluvným podmienkam žalovaný uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola nikdy voči žalobkyňi uplatnená. Existenciu naliehavého právneho záujmu musí v spore preukázať žalobkyňa, pričom tento musí existovať a byť preukázaný nielen v čase začatia konania, ale aj v čase vyhlásenia rozsudku. Jeho nedostatok je dôvodom pre zamietnutie žaloby. V tomto smere poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 112/2004 ako aj rozsudky súdov prvej inštancie. Žalovaný považuje zmluvu o úvere za platný právny úkon, má všetky zákonné náležitosti a neobsahuje ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Preto navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania.

3. Žalobkyňa v rámci svojho vyjadrenia uviedla, že ak žalovaný ako veriteľ prijal plnenie presahujúce istinu úveru, je možné žiadať vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vznikne na strane žalovaného prijatím plnenia v rozpore so skutočnosťou, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Vo vyjadrení navrhla, aby jej súd priznal aj príslušenstvo - zákonné úroky z omeškania, ktoré si uplatnila vo výške 5,05% ročne od dátumu podania žaloby. Uviedla, že súdu predložila všetky úhrady, ktoré poukázala na účet žalovaného, čím preukázala výšku plnenia. Jej plnenie prekročilo výšku poskytnutého úveru, pričom žalovaný v zmluve nesplnil ani náležitosť zmluvy v časti výšky RPMN, nákladov; preto výška RPMN bude oveľa vyššia ako hodnota uvedená v zmluve. K námietke premlčania uviedla, že sám žalovaný potvrdil, ktorým dňom začína plynúť okamih objektívnej skutočnosti vzniku bezdôvodného obohatenia,

a to podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K subjektívnej premlčacej lehote poukázala na to, že jej začiatok sa viaže na okamih, kedy sa mala žalobkyňa dozvedieť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu. To, že sa vôbec niekto na žalobkyňu obohatil, sa dozvedela z internetu niekedy v mesiaci júl 2017, pretože dňa 06.05.2017 uhradila jednorázovo žalovanému sumu 770 eur, pretože jej chcel odobrať vozidlo. Žalobkyňu preto začalo zaujímať, či má nárok požadovať takéto plnenie. Po tom, čo sa dňa 16.08.2017 k žalobkyňu dostavila osoba s tým, že jej idú odobrať vozidlo, auto mu nevydala a poslala žalovanému prvú mimosúdnu dohodu dňa 25.08.2017. Koncom roka 2017 (20.12.2017) mu opätovne poslala návrh mimosúdnej dohody, žalovaný na ňu už nereagoval a dňom 21.03.2019 zosplatnil celý úver. Za zaujímavé žalobkyňa považuje to, že žalovaný už od konca augusta neposielal nikoho na odobratie vozidla, pričom stále je evidované na neho ako vlastníka. Tvrdenia žalovaného ohľadne plynutia subjektívnej premlčacej lehoty, považuje za úmyselné, v snahe zbaviť sa povinnosti plniť. Samotný žalovaný čakal nečinne skoro 2 roky, až potom úver zosplatnil.

4. Žalovaný po oboznámení sa s vyjadrením žalobkyne uviedol, že v tomto prípade absentuje preukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. Žalovaný je nebankový subjekt, ktorý poskytuje úvery, za ktoré mu patria úroky a poplatky. Úmysel musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa v zmluvnom vzťahu vystupovala ako spotrebiteľka, to však neznamená, že jej bude poskytnutá bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako strane silnejšej, bez ohľadu na platné právo. V tomto smere poukázal na rôzne rozsudky súdov Slovenskej republiky.

5. V spore súd nariadil pojednávanie, vykonal dokazovanie, tj. oboznámil sa s listinnými dôkazmi, najmä žalobou, zmluvou o úvere a o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva zo dňa 05.11.2013, splátkovým kalendárom zmluvy o úvere, všeobecnými zmluvnými podmienkami, výzvami k splateniu dlhu zo strany žalovaného z 21.03.2019, 06.12.2018, žiadosťou žalovaného zo dňa 07.03.2017, návrhom žalobkyne na mimosúdnu dohodu, vyjadreniami strán sporu, a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

6. Medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a žalovaným ako veriteľom bola uzatvorená dňa 05.11.2013 zmluva o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 6 021 eur, pričom predmetom financovania bolo motorové vozidlo, a to značky Volkswagen Golf 2,0 TDI Sportline. Predmet financovania bol dodaný p. Danielom Kopáčikom - BRIAM. Žalobkyňa sa zaviazala vrátiť peňažné prostriedky postupne v 60. mesačných splátkach, mesačná splátka bola vo výške 165,80 eur, dátum prvej mesačnej splátky dňa 03.12.2013 a konečná splatnosť úveru bola určená dňom 03.11.2018. Konečná cena predmetu financovania bola 6 690 eur, časť kúpnej ceny vo výške 669 eur bola v hotovosti uhradená žalobkyňou pri podpise zmluvy, poplatok za poskytnutie úveru bol 167,25 eur. Ročná úroková sadzba bola 21,925509%, RPMN: 25,96%, priemerná hodnota RPMN: 22,98%. Celkové náklady spotrebiteľa boli určené sumou 4 094,25 eur a celková čiastka splatná spotrebiteľom bola vyčíslená na sumu 10 115,25 eur.

7. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. SUA13/005422 dňa 05.11.2013 v mene žalovaného podpisoval zástupca, v zmluve uvedený ako Daniel Kopáčik - BRIAM. Spolu so zmluvou o úvere bola podpísaná aj zmluva o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva, predmetom zmluvy bolo už vyššie spomínané motorové vozidlo, ktoré bolo v čase vyhlásenia rozsudku evidované na žalovaného.

8. Žalovaný listom zo dňa 07.03.2017 žiadal žalobkyňu o odovzdanie motorového vozidla z dôvodu dlhu vo výške 580,44 eur. Výzvou na zaplatenie zo dňa 06.12.2018 žalovaný žiadal od žalobkyne zaplatenie sumy 3 206,52 eur, s oznámením, že márnym uplynutím lehoty, pristúpi žalovaný k zosplatneniu úverovej zmluvy.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

11. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

13. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

14. Podľa § 451 odsek 1 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, musí obohatenie vydať.

15. Podľa § 451 odsek 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

16. Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len o zákon o spotrebiteľských úveroch), účinného v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

17. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

18. Podľa § 9 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu.

19. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

20. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r), a y).

21. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný

platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku vykonávací predpis.

z omeškania ustanovuje

23. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

24. Súd dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že v predmetnej veci žalobkyňou uplatnené nároky majú základ v spotrebiteľskej zmluve. Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, pričom spotrebiteľ úver prijíma na spotrebu. Tento vzťah je typickým občianskoprávnym vzťahom. V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa je potrebné na uvedený vzťah aplikovať právnu úpravu o občianskych právach, a nie podnikateľské právo.

25. Je nesporné, že k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere došlo, žalobkyňa úver čerpala. V mene žalovaného ako veriteľa zmluvu uzatváral zástupca (finančný agent), preto zmluva o spotrebiteľskom úvere má obsahovať aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, a to podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu. V tomto prípade išlo o fyzickú osobu, ktorá podnikala pod obchodným menom Daniel Kopáčik - BRIAM, miesto podnikania Kráľová nad Váhom 633, 925 91 Kráľová nad Váhom, IČO: 41 831 438. V záhlaví zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.11.2013 je uvedené len obchodné meno zástupcu veriteľa, miesto podnikania uvedené nie je a ani nie je uvedená jeho adresa trvalého pobytu ako ani jeho identifikačné číslo. Súd pri posúdení zmluvy o spotrebiteľskom úvere dospel k záveru, že zmluva bola nepochybne uzatváraná v zastúpení finančným agentom a v zmluve sa nenachádzajú identifikačné údaje týkajúce sa finančného agenta tak, ako to vymedzuje § 9 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Je preukázané, že absentuje miesto podnikania finančného agenta ako aj jeho identifikačné číslo. Na základe toho súd považuje poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. b) tohto zákona.

26. Ďalším dôvodom spôsobilým vyhodnotiť predmetnú zmluvu ako nerešpektujúcu zákon o spotrebiteľských úveroch a poskytnutý úver ako bezúročný a bez poplatkov je to, že dodávateľ nekonal s odbornou starostlivosťou a nezistil si tzv. bonitu spotrebiteľa, teda jeho schopnosť poskytnutý spotrebiteľský úver splácať. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Pri hrubom porušení odbornej starostlivosti sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie tejto povinnosti sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Súd je ex offo povinný zmluvný vzťah majúci charakter spotrebiteľského vzťahu posudzovať z hľadiska noriem na ochranu spotrebiteľa; je povinný preto skúmať, či niektorá zo zmluvných podmienok nemá charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, na neprospech spotrebiteľa. Smernica Rady 92/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v čl. 7 ods.1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok. Súd teda predloženú spotrebiteľskú zmluvu podrobil takejto súdnej kontrole aj vo vzťahu k tomuto ustanoveniu. Ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch nemožno vykladať inak ako ustanovenia na ochranu spotrebiteľa tým, že definujú práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia. Predmetný zákon v § 11 definuje, kedy je potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Dôvodom takéhoto záveru (o bezúročnosti a bezpoplatkovosti) je aj hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Splnenie tejto povinnosti preukazuje dodávateľ, ktorého zaťažuje v tomto smere dôkazné bremeno. Z obsahu súdneho spisu vyplýva len to, že veriteľ využíva na posúdenie schopnosti žiadateľa splácať úver databázu neplatičov Solus (uvedené v štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere); iné skutočnosti, ktorými by si veriteľ splnil svoju povinnosť- tj. posúdil schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, zo spisu nevyplývajú. V tomto prípade by nemohol obstať ani prípadný argument žalovaného, že mu súd neumožnil predložiť dôkaz o splnení uvedenej povinnosti; v samotných vyjadreniach žalovaného absentuje skutkové tvrdenie (o

splnení povinnosti) a dôkaz skutkového tvrdenia. Dôkazné bremeno bolo v tomto smere na strane žalovaného ako dodávateľa. Neunesenie dôkazného bremena nemožno považovať za vadu podania, v prípade ktorej by bol súd povinný vyzvať na odstránenie, resp. doplnenie podania. V tomto prípade odkazuje súd aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 11Co/228/2018, ktorý sa zaoberá práve vyššie uvedenými skutočnosťami.

27. Súd zároveň poukazuje na to, že v úverovej zmluve zo dňa 05.11.2013 je uvedená suma 10 115,25 eur ako celková čiastka splatná spotrebiteľom, pričom pri prepočte výšky mesačnej splátky v sume 165,80 eur, ktorá sa vynásobí počtom splátok - 60, je výsledná suma 9 948 eur. Ak k tejto sume pripočítame časť kúpnej ceny, uhradenej v hotovosti žalobkyňou pri podpise zmluvy, dostaneme sumu vo výške 10 617 eur, čo nie je tiež suma totožná so sumou 10 115,25 eur.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené súd považoval spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, preto žalobkyňa bola povinná zaplatiť žalovanému titulom úveru len istinu poskytnutého úveru, tj. sumu vo výške 6 021 eur. Žalobkyňa preukázala, že žalovanému uhradila celkovo sumu 7 576,52 eur, čo je o 1 555,52 eur ako výška poskytnutého úveru (7 576,52 - 6021). Na pojednávaní zástupkyňa žalobkyne predložila originály dokladov o zaplatení sumy 7 409,27 eur, s ktorými sa súd oboznámil a skonštatoval, že súhlasia s fotokópiami, ktoré sú súčasťou spisu. K tomu si žalobkyňa uplatnila sumu 167,25 eur ako uhradený poplatok za poskytnutie úveru v hotovosti pri podpise zmluvy (čl. 3, bod 3.4 zmluvy). Súčet súm 7 409,27 eur a 167,25 eur predstavuje sumu vo výške 7 576,52 eur.

29. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala vydania bezdôvodného obohatenia. V prejednávanej veci ide o premlčanie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, preto je potrebné na premlčanie aplikovať § 107 Občianskeho zákonníka. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Subjektívna 2 ročná premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pokiaľ márne uplynie jedna z uvedených premlčacích dôb, nie je možné oprávnenému právo na vydanie bezdôvodného obohatenia priznať.

30. Pri uzatváraní zmluvy žalobkyňa dôverovala žalovanému v tom, že jej predloží zmluvu konajúc s náležitou odbornou starostlivosťou. To žalovaný a nie ona bola povinná poznať zákon a dodržať ho, lebo žalovaný pripravil a dal jej podpísať formulárovú zmluvu. Zmluva mala byť perfektná bez ohľadu na to, či by ju vôbec čítala alebo či by jej porozumela. Je zjavné, že zákonodarca rozlišuje, kedy sa mohlo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vykonať po prvýkrát z hľadiska začatia plynutia objektívnej premlčacej doby a kedy z hľadiska začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby. Začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby je viazané na preukázateľnú vedomosť oprávneného o 2 skutočnostiach. Prvú predstavuje vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Druhou je subjektívna vedomosť o osobe, ktorá sa na úkor oprávneného obohatila. Pre kategóriu objektívnosti je podstatou jej nezávislosť od ľudského vedomia. Naproti tomu pre kategóriu subjektívnosti je podstatou jestvovanie vo vedomí, závislosť od vedomia, získanie vedomostí. Objektívna premlčacia doba plynie pri bezdôvodnom obohatení od naplnenia skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia doba plynie od vtedy, kedy ten, na úkor koho bolo bezdôvodné obohatenie získané, skutočne zistí, že môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia a to bez ohľadu na to, že sa o tom mohol dozvedieť skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nie len predpokladaná vedomosť oprávneného (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2004 <<http://merit.slv.cz/3Cdo145/2004>>, sp. zn. 1 Cdo 67/2011 <<http://merit.slv.cz/1Cdo67/2011>>, R 25/1986). Žalobkyňa v tomto spore nevedela, že platby, ktoré od nej žalovaný prijal nad výšku istiny, od nej prijímal protizákonne. Dňa 06.05.2017 žalobkyňa uhradila žalovanému sumu 770 eur, a to z dôvodu, že jej chcel odobrať motorové vozidlo. Až po tom začala riešiť celú situáciu a po získaní informácií z internetu zistila, že žalovaný nemá nárok na úroky, preto motorové vozidlo odmietla vydať žalovanému dňa 16.08.2017 a bezodkladne na to zaslala žalovanému návrh dohody o urovnaní dňa 25.08.2017. Zároveň sa obrátila so žiadosťou na Ministerstvo spravodlivosti SR. Z uvedeného je zjavné, že najskôr až v júli 2017, ako sama uviedla, sa dozvedela, že žalovaný od nej prijal platby v rozpore so zákonom a že jej predložil na podpis formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorá v rozpore so zákonom vytvárala dojem, že na platby, na ktoré podľa zákona

právo nemal, právo má. Až získaním vedomostí o týchto skutočnostiach prichádzalo do úvahy podanie žaloby a až od tohto momentu mohla začať plynúť subjektívna premlčacia doba.

31. Vo veci nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalovaného o potrebe začatia počítania behu 2 ročnej subjektívnej premlčacej doby od momentu úhrady poslednej splátky istiny žalobkyňou dňa 14.12.2016.

32. Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. O vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobkyňa podľa vlastného vyjadrenia dozvedela až v mesiaci júl 2017 z internetu, a na základe toho odmietla vydať motorové vozidlo osobe, ktorá sa k nej dostavila dňa 16.08.2017 a dňa 25.08.2017 odoslala návrh na mimosúdnu dohodu. To, že nemala vedomosť o bezdôvodnom obohatení, svedčí aj to, že po dátume 14.12.2016 (kedy mala začať plynúť tiež subjektívna premlčacia lehota podľa žalovaného) vykonala ešte úhrady v prospech účtu žalovaného. Je pomerne bežné, najmä u osôb neznalých práva, že tieto prvotné informácie o svojich právach a povinnostiach získavajú sprostredkované, či už prostredníctvom príbuzných, známych, priateľov alebo prostredníctvom médií a internetu. Až po získaní prvotnej informácie sa začnú bližšie zaujímať o svoje práva a povinnosti a brániť sa. Ak teda získala vedomosť o bezdôvodnom obohatení podľa jej vyjadrenia v priebehu júla 2017, podala žalobu v priebehu plynutia 2 ročnej subjektívnej premlčacej doby. Záver o uplynutí 2 ročnej subjektívnej premlčacej doby podľa názoru, prezentovaného žalovaným ku dňu 14.12.2018, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a navyše odporuje aj ustálenej rozhodovacej praxi, prezentovanej množstvom rozhodnutí zdôrazňujúcich skutočnú a nie iba predpokladanú vedomosť o skutku z porušenia práva zakladajúceho nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia.

33. Pre začiatok plynutia 3 ročnej, príp. 10 ročnej objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodný okamih, kedy bezdôvodné obohatenie skutočne (fakticky) vzniklo. Bezdôvodné obohatenie získaním plnenia bez právneho dôvodu vzniká samotným prijatím plnenia. Vtedy tiež začne plynúť objektívna premlčacia doba. V tomto smere súd konštatuje, že istinu poskytnutého úveru zaplatila žalobkyňa splátkou ku dňu 14.12.2016, tj. objektívna trojročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa 15.12.2016 a uplynula by ku dňu 14.12.2019. Tým, že žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola podaná na súd dňa 11.04.2019, tj. v rámci plynutia premlčacej doby, vznesená námietka premlčania zo strany žalovaného nie je dôvodná.

34. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že zmluva o úvere sa považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú a tým, že žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu vyššiu ako jej bola poskytnutá istina úveru, vznikol jej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Bezdôvodné obohatenie predstavuje taký záväzkový právny vzťah, z ktorého pohľadávka vzniká tomu, na koho úkor sa iný bezdôvodne obohatil, a dlh tomu, kto obohatenie získal. Podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Tento prípad súd posúdil ako plnenie bez právneho dôvodu. Práve žalovaný tým, že ako subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti bolo poskytovanie úverov, v rozpore so zákonom inkasoval úrok, poplatky, jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu.

35. Za takejto situácie sa musel poskytnutý úver v súlade s ustanovením § 11 odsek 1 písm. b) ako aj ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. Dôsledkom prijatia plnenia bez právneho dôvodu je vznik povinnosti žalovaného vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> Žalobkyňa z titulu poskytnutého úveru mala žalovanému vrátiť len istinu 6 021 eur. Celkovo však žalobkyňa zaplatila čiastku 7 576,52 eur a preto rozdiel medzi touto sumou a istinou úveru vo výške 1 555,52 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré musí žalobkyňa vydať.

36. Na základe toho súd žalobe žalobkyňi vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi sumu 1 555,52 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia - došlo k plneniu bez právneho dôvodu (výrok I.). Zároveň určil, a to v súlade s § 11 ods. 1 písm. b) a ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, že úver zo zmluvy č. SUA13/005422 zo dňa 05.11.2013, je bezúročný a bez poplatkov (výrok II.).

37. Súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úroku z omeškania, ale len vo výške 5% ročne z priznanej dlžnej sumy, a to počnúc dňom podania žaloby, keď súd uznesením zo dňa 04.09.2019, č. k. 36Csp/43/2019-86 pripustil zmenu žaloby o uplatnený úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1 555,52 eur od 11.04.2019 do zaplatenia. Keďže základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k 11.04.2019 predstavovala 0,00%, súd priznal úrok z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy a vo zvyšku žalobu žalobkyne zamietol (výrok III.).

38. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, súd žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.